

DEBUXO ARTÍSTICO (70)

Contidos básicos para a realización da PAU 2025.

A análise do deseño curricular da materia Debuxo Artístico e da súa situación dentro da modalidade de Artes en bacharelato fai que se considere necesario aclarar unha serie de cuestións sobre a proposta de exame.

Según o disposto no Real Decreto 243/2022 e o Decreto 157/2022, páx. 50664 a materia de Debuxo Artístico *“Constitúese como unha linguaxe específica (...) o debuxo non só é a orixe de múltiples actividades artísticas ou unha ferramenta de coñecemento, tamén é un instrumento de expresión e de comunicación, xa que, ao utilizalo, se proxecta unha visión do mundo na que **se combinan o estudo atento e analítico da realidade e a reinvenção que dela fai a imaxinación**. O debuxo, ademais de servir para realizar as primeiras exteriorizacións de pensamentos e emocións, é íntimo e directo, liberador na súa inmediatez; en definitiva, supón un primeiro intento de apropiación do espazo.”*

No Decreto 157/2022 defínense como obxectivos da materia *“... asegurar a adquisición das destrezas e técnicas necesarias, incluídas as dixitais, para a súa aplicación en diferentes proxectos e ámbitos, descubriendo o debuxo como **linguaxe gráfica intelectual e desenvolvendo no alumnado a facultade dunha observación activa**. Así mesmo, búscase promover unha **sensibilidade estética cara ás obras propias e cara ás dos demais**, descubriendo o debuxo como medio independente de expresión persoal.”*

Na proba de Debuxo Artístico propónse un proceso reflexivo sobre a arte materializándose en catro cuestións. A primeira competencial e creativa onde o alumno/a deberá facer un debuxo a partir dun texto e dunha imaxe. As tres cuestións seguintes, tamén de índole competencial, consistirán na análise por escrito dunha obra artística, as respostas de cada unha das cuestións non superará, aproximadamente, das 12 liñas ou 200 palabras.

As cuestións segunda, terceira e cuarta céntranse na observación, a análise e a comparación da obra artística proposta, nelas búscase estimular a capacidade expresiva escrita, máis alá do discurso académico, facendo uso do seus coñecementos sobre a linguaxe propia da arte e das técnicas e procedementos artísticos. O obxectivo principal é que o estudante teña a capacidade de relacionar o visual (que pertence á súa experiencia artística) e o verbal (que se integra no ámbito da reflexión teórica da arte).

Coa intención de facilitar esta reflexión propóñense unha serie de artistas que poderán ser

obxecto de análise na proba PAU. Esta proposta entenderase como unha posible base para que o alumno/a reflexione sobre a arte, e que poña en palabras un discurso reflexivo sobre o sentido, intención e evolución das obra artísticas, intentando acadar unha visión xeral do mundo artístico.

CONTIDOS BÁSICOS DA MATERIA

Bloque 1. Concepto e historia do debuxo

- *O debuxo na arte dos séculos XIX e XX. Obras máis representativas de diferentes creadores e creadoras.*
- *Da representación obxectiva á subxectiva. Do figurativo á abstracción.*
- *A Bauhaus e o deseño.*
- *O debuxo como expresión artística contemporánea. Debuxar no espazo.*
- *Debuxo e artes plásticas en Galicia nos séculos XIX e XX. O Laboratorio de Formas.*

Proposta base:

- **O Romanticismo** (finais del XVIII e mediados XIX) como: Francisco de Goya y Lucientes (1746-1828), Caspar David Friedrich (1774-1840), John Constable (1776-1837), Joseph Mallord William Turner (1775-1851), Eugène Delacroix (1798-1863)
- **O Realismo** (sobre 1840-1880) coma: Gustave Courbet (1819-1877)
- **O Impresionismo** (sobre 1860-1890) por exemplo: Édouard Manet (1832-1883), Claude Monet (1840-1926), Camille Pissarro (1830-1903), Berthe Morisot (1841-1895), Mary Cassatt (1844-1926)
- **O Postimpresionismo** (aproximadamente 1886-1905) por exemplo: Paul Cézanne (1839-1906), Vincent Van Gogh (1853-1890), Paul Gauguin (1848-1903)
- **O Simbolismo e o Modernismo** (entre finais do XIX e principios do XX) como: Gustav Klimt (1862-1918), Gustave Moreau (1826-1898), Alfons Mucha (1860-1939)
- **O inicio da escultura moderna:** Auguste Rodin (1840-1917) e Camille Claudel (1864-1943)
- **O Expresionismo** (principios do XX) como: Otto Dix (1891-1969), George Grosz (1893-1959)
- **O Fauvismo** (ó redor de 1905-1910) como: Henri Matisse (1869-1954)
- **O Cubismo** (entre 1907-1917) como: Pablo Picasso (1881-1973), Georges Braque

(1882-1963), Juan Gris (1887-1927), Pablo Gargallo (1881-1934)

- **A Escola Metafísica** (ó redor de 1910-1920) por exemplo: Giorgio de Chirico (1888-1978)
- **A abstracción pictórica** (de 1910 en adiante) por exemplo: Vasili Kandinsky (1866-1944)
- **O Neoplasticismo** (ó redor de 1917) por exemplo: Piet Mondrian (1872-1944)
- **O Dadaísmo** (de 1916 o 1919) por exemplo: Marcel Duchamp (1887-1968)
- **O Surrealismo** (sobre 1920-1950) como: Salvador Dalí (1904-1989), Remedios Varo (1908-1963), Maruja Mallo (1902-1995), Marc Chagall (1887-1985)
- **O Pop Art.** (sobre 1950-1970) como: Andy Warhol (1928-1987), Roy Fox Lichtenstein (1923-1997), David Hockney (1937-)
- **Do expresionismo abstracto e figurativo** artistas como: Jackson Pollock (1912-1956), Mark Rothko (1903-1970), Francis Bacon (1909-1992), Lucian Freud (1922-2011)

Galicia nos séculos XIX e XX como: Carlos Maside (1897-1958), Luis Seoane (1910-1979), Eugenio F. Granell (1912-2001)

- **O Hiperrealismo** de Antonio López García (1936-)

Bloque 2. A expresión gráfica e os seus recursos elementais

- *A retentiva e a memoria visual.*
- *As formas e a súa transformación: a forma entendida como unha estrutura de elementos e relacións. Espazos negativos e positivos das formas.*
- *Textura visual e táctil.*
- *Técnicas gráfico-plásticas, tradicionais, alternativas e dixitais.*

Bloque 3. Debuxo e espazo

- *A liña, o debuxo e a tridimensionalidade.*
- *A perspectiva. Aplicación da perspectiva cónica ao debuxo artístico.*
- *Encadramento e debuxo do natural. Relación coa fotografía.*
- *Espazos interiores, exteriores, urbanos e naturais.*
- *Xeometría e natureza.*

Bloque 4. A luz, o claroscuro e a cor

- *O sombreado e a mancha. Escalas e claves tonais.*
- *Calidades e relacións da cor. O contraste de cor. Cor local, tonal e ambiental. Usos da*

cor no debuxo.

- *Dimensións da cor. Aplicacións prácticas.*
- *Perspectiva atmosférica.*
- *A cor asociada á liña. Arte óptica e xeométrica.*

Bloque 5. A figura humana

- *Representación do ser humano ao longo da historia. Canon e proporción. Os estereotipos de beleza en diferentes épocas.*
- *Nocións básicas de anatomía artística.*
- *Apuntamento do natural e do escorzo.*
- *O retrato. Faccións e expresións.*
- *O corpo humano como soporte e como instrumento de expresión artística.*

Bloque 6. Proxectos gráficos colaborativos

- *A distribución de tarefas nos proxectos gráficos colaborativos: criterios de selección a partir das habilidades requiridas e das necesidades do proxecto.*
- *Fases dos proxectos gráficos.*
- *Estratexias de selección de técnicas, ferramentas, medios e soportes do debuxo adecuados a distintas disciplinas.*
- *Estratexias de avaliación das fases e os resultados de proxectos gráficos. O erro como oportunidade de mellora e de aprendizaxe.*

SOBRE A PROBA

A proba constará de 4 preguntas de resposta obrigatoria:

a) A primeira cuestión de 6 puntos, competencial e creativa. A partir dun texto e unha imaxe realizarase un debuxo creativo con técnica libre.

A realización deste debuxo será sobre un papel que se entregará no momento do exame. O papel será Canson Imagine Mixed Media A4 dun grama-xe de 200 g/m².

A técnica a empregar será libre, tendo presente que só poderá usar técnicas secas (grafito, lapis ou rotuladores de cores, collage, carbón prensado,...) e/ou húmidas (tinta, acuarela, témpera, collage, ...) de secado rápido e natural, non se poderá usar secador e fixador e o debuxo deberá estar seco no momento de entregar a proba na aula.

O alumno deberá traer ao exame o material necesario para a realización da proba exceptoo papel.

Teranse en conta os seguintes aspectos:

- A capacidade creativa do alumno atendendo o enunciado proposto.
- A capacidade de interpretación da obra proposta.
- A capacidade de análise e síntese da imaxe.
- A composición.
- As relacións de proporcións entre os obxectos.
- A capacidade expresiva da técnica gráfica escollida.

b) As tres cuestións seguintes (segunda, terceira e cuarta) tamén competeciais, de 2, 1 e 1 puntos, respectivamente, propóñense para a análise e reflexión do proceso de elaboración dunha obra de autor.

Nestas cuestións o estudante deberá facer un comentario dunha extensión aproximada de 12 liñas ou 200 palabras, na que reflexione sobre os aspectos dos Bloques 2, 3, 4, 5 e 6 recollidos nos “*Contidos Básicos da Materia*” no Decreto 157/2022.

Os artistas que se inclúen neste documento no *Bloque 1. Concepto e historia do debuxo*. serán os susceptibles das propostas de estes exercicios de reflexión.

Teranse en conta os seguintes aspectos:

- A capacidade de reflexión sobre o proceso creativo desde o boceto ata a realización da obra.
- A capacidade de análise sobre a obra e a cuestión proposta.
- A claridade expositiva.

Para calquera dúbida a dirección de correo é: aliste@uvigo.gal

Santiago de Compostela, 15 de decembro 2024